

ÖSSZEFOGLALÓ

az állami tisztviselőkre vonatkozó illetményemelés bevezetésének tapasztalatairól, javaslat a bérintézkedés módosítására

A fővárosi és megyei kormányhivataloknál, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivataloknál dolgozó kormánytisztviselőkre/állami tisztviselőkre tagságára 2017. január 01-jétől terjed ki az állami tisztviselőkről szóló 2016. évi LII. törvény (a továbbiakban: Áttv.) hatálya {a kormányhivatalok 2017. januári átszervezését követően került át számos tagunk a járási (fővárosi kerületi) hivatalokhoz}, így az illetményük is idén január 01-jétől lett az Áttv.-nek megfelelően megállapítva.

Sajnos már az első hónap illetményeinek kifizetése elegendő volt ahhoz, hogy az Átv. illetménypolitikájával kapcsolatos tavalyi szakszervezeti félelmek, aggályok teljes mértékben igazolást nyerjenek.

Míg az érettségi végzettséggel rendelkező munkatársak között az sem ritka (nagyon helyesen!), hogy a korábbi illetményük (amely megfelelt gyakorlatilag a garantált bérminimumnak) dupláját kapják az idei évtől, addig a felsőfokú végzettséggel rendelkezők körében ugyanígy nem ritka, hogy jövedelemcsökkenéssel kellett szembesülniük azok után, hogy 2008. óta vártak az illetményük emelkedésére. Azok körében fordul elő utóbbi, akiknek nem csak a cafetéria elvesztését kellett elszemvedniük, hanem például az idegennyelv-tudási pótlék eltörlését is. A nekik adott 5-8%-os illetményemelés nem ellentételezi ezek megszűnését.

Azt, hogy a cafetéria eltörlése elhibázott döntés volt, jól bizonyítja, hogy a kormányhivatalok megpróbálták annak összegét beépíteni az illetménybe, kevés sikerrel. Az esetek többségében havi bruttó 15.000 Ft-tal növelték meg az Áttv. által garantált alsó határt, csak hogy a cafetéria évi bruttó 200.000 Ft volt, amit ha elosztunk 12 hónappal, akkor 16.667 Ft-ot kapunk. A cafetéria viszont kedvező adózású volt, ezért ha a korábbi cafetéria nettó összegét szeretnék pénzben kifizetni, akkor havonta közel 20.000 Ft-tal kellett volna számolnia a munkáltatónak.

Arra semmi garancia sincs, hogy 2018-ban is beépítik az illetményekbe a korábbi cafetériát.

Az illetményemelés azt is jelenti bizonyos rétegeknek, hogy a tényleges illetményemelésük nagyon csekély lesz. Ezt most a felsőfokú végzettek Kttv. és Áttv. szerinti illetménytáblájának összevetésében mutatjuk be:

Az általános ügyintézői osztály előmeneteli fokozatai (felsőfokú végzettséggel)

	A	B	C
	Előmeneteli fokozat megnevezése	Előmeneteli fokozat szerinti illetmény alsó határa (Ft)	Előmeneteli fokozat szerinti illetmény felső határa (Ft)
1.	Állami fogalmazó I. (0-3 év jogviszony esetén)	180 000	300 000
2.	Állami tanácsos I. (3-11 év jogviszony esetén)	230 000	380 000
3.	Állami főtanácsos I. (11-25 év jogviszony esetén)	280 000	450 000
4.	Állami vezető-főtanácsos I. (25-47 év jogviszony esetén)	350 000	500 000

Ezekből a sávokból a törvény csak az alsó határ megfizetését garantálja.

A kormánytisztviselőkre (Kttv.) vonatkozó illetmény, száz forintra kerekítve, az új törvény (Áttv.) illetménysávjaihoz igazítva

	Járási szinten (10% illetménykiegészítéssel együtt)	Kormányhivatali szinten (35% illetménykiegészítéssel együtt)	Központi államigazgatási szerv megyei szintű szervénél (30% illetménykiegészítéssel)
0-3 év jogviszony	131 800 – 140 300	161 700 – 172 200	155 800 – 165 800
3-11 év jogviszony	148 800 – 187 100	182 600 – 229 600	175 900 – 221 100
11-25 év jogviszony	187 100 – 225 300	229 600 – 276 500	221 100 – 266 300
25-47 év jogviszony	238 100 – 255 100	292 200 – 313 100	281 400 – 301 500

	Minisztériumok és központi szervek szintjén (50% illetménykiegészítéssel együtt)
0-3 év jogviszony	179 700 – 191 300
3-11 év jogviszony	202 900 – 255 100
11-25 év jogviszony	255 100 – 307 300
25-47 év jogviszony	324 700 – 347 800

Mivel az Áttv. csupán azt garantálja, hogy az állami tisztviselő az illetménysáv alsó határát kapja meg, így a tényleges emelések kiszámításánál ezen alsó határokat lehet összevetni a kormánytisztviselőkre vonatkozó szabályozás Áttv.-hez igazított sávjaival. Arra egyáltalán nincs garancia, hogy valaki az alsó határnál többet kap, és ha igen, mennyivel.

Például akinek 22 év jogviszonya van, annak az Áttv.-ben található alsó határ (280.000 Ft) járási szinten 24,3%-os emelést, kormányhivatali szinten csupán 1,3%-os emelést, a központi államigazgatási szervek területi szerveinél 5,1%-os emelést, a központi szerveknél és a minisztériumoknál -8,9%-os emelést (azaz bércsökkenést!) jelent.

Másik példa: ha valakinek 10 év jogviszonya van, akkor annak az új törvényben található alsó határ (230.000 Ft) járási szinten 23%-os emelést, kormányhivatali szinten csupán 0,2%-os

(400 Ft !!!!) emelést, a központi államigazgatási szervek területi szerveinél 4%-os emelést, a központi szerveknél és a minisztériumoknál -9,8%-os emelést (azaz bércsökkenést) jelent (az érintett illetményeket jelöltük pirossal a táblázatokban).

Kormányhivatali (megyei) szinten a béremelés a felsőfokú végzettséggel rendelkezőknek az alábbiakat jelenti (beleszámítva a jelenleg nekik járó 35%-os illetménykiegészítést):

Szolgálati jogviszony időtartama (év)	Kttv. szerint járó illetmény (bruttó)	Áttv. szerint járó illetménysáv alsó határa (bruttó)	A kettő különbözete (Ft)	A kettő különbözete (%)
0-1	161.800 Ft	180.000 Ft	18.200 Ft	11,2%
1-2	167.000 Ft	180.000 Ft	13.000 Ft	7,8%
2-3	172.200 Ft	180.000 Ft	7.800 Ft	4,5%
3-4	182.600 Ft	230.000 Ft	47.400 Ft	26%
4-6	193.100 Ft	230.000 Ft	36.900 Ft	19,1%
6-8	203.500 Ft	230.000 Ft	26.500 Ft	13%
8-10	219.100 Ft	230.000 Ft	10.900 Ft	5%
10-12	229.600 Ft	230.000 Ft	400 Ft	0,2%
12-14	240.000 Ft	280.000 Ft	40.000 Ft	16,7%
14-16	250.500 Ft	280.000 Ft	29.500 Ft	11,8%
16-19	266.100 Ft	280.000 Ft	13.900 Ft	5,2%
19-22	271.300 Ft	280.000 Ft	8.700 Ft	3,2%
22-25	276.500 Ft	280.000 Ft	3.500 Ft	1,3%
25-29	292.000 Ft	350.000 Ft	58.000 Ft	19,9%
29-33	297.400 Ft	350.000 Ft	52.600 Ft	17,7%
33-37	302.600 Ft	350.000 Ft	47.400 Ft	15,7%
37 felett	313.100 Ft	350.000 Ft	36.900 Ft	11,8%

A legutóbbi béremelés (2008.) óta 26,2% volt az infláció, azaz az illetmények azóta elvesztették vásárlóértékük több mint negyedét. **A felsőfokú végzettséggel rendelkezők esetében az emelés egyik bérsávban sem éri el az infláció mértékét!**

A táblázatunk még nem is számol azzal, hogy az új törvény elveszi az összes jelenleg létező pótlékot (például az idegennyelv-tudási pótlékot), amely még tovább csökkenti a béremelés valódi mértékét.

Egyik sem éri el a Miniszterelnökség által ígért legalább 30%-os emelést, a kormányhivatali szint bizonyos esetekben gyakorlatilag nem is kap emelést, a központi szintnél ezekben az esetekben valójában bércsökkenést jelentene az Áttv. alkalmazása!

Másrészt az állami főtanácsos I. kategória alsó határa még a két szinttel lentebb található állami fogalmazó I. felső határánál is alacsonyabb, mint ahogy az állami vezető-főtanácsos I. alsó határa a két szinttel lentebb lévő állami tanácsos I. felső határánál alacsonyabb. Így elképzelhető, hogy valaki két szinttel lentebb többet keressen. Ennek tükrében semmit nem jelent valakinek a következő szintre való átsorolása!

Értetlenül állunk az előtt, hogy az Áttv. említést sem tesz a munka törvénykönyve hatálya alá tartozókról, pedig ők is ugyanúgy a közigazgatásban dolgoznak, mint az új törvényben

részletezett dolgozói rétegek, meg kellene őket becsülni azzal, hogy a Kormány gondol az ő javadalmazásukra is (a Nemzeti Adó- és Vámhivatal esetében ez megtörtént). Szűk rétegről van szó, biztos nem igényel jelentős mértékű költségvetési forrást.

A sávok szélessége is igen érdekesen alakul, például:

Az általános ügyintézői osztály előmeneteli fokozatai (felsőfokú végzettséggel)

	A	B	C	Az illetményszint alsó és felső határa közötti különbség (a különbség egy év szolgálati jogviszonyra vetített átlaga)
	Előmeneteli fokozat megnevezése	Előmeneteli fokozat szerinti illetmény alsó határa (Ft)	Előmeneteli fokozat szerinti illetmény felső határa (Ft)	
1.	Állami fogalmazó I. (0-3 év jogviszony)	180 000	300 000	120 000 Ft (átlagban 40 000 Ft/év)
2.	Állami tanácsos I. (3-11 év jogviszony)	230 000	380 000	150 000 Ft (átlagban 18 750 Ft/év)
3.	Állami főtanácsos I. (11-25 év jogviszony)	280 000	450 000	170 000 Ft (átlagban 12 142 Ft/év)
4.	Állami vezető-főtanácsos I. (25-47 év jogviszony)	350 000	500 000	150 000 Ft (átlagban 6 818 Ft/év)

Jól látható, hogy a legnagyobb mozgásteret a munkáltatónak messze a legalsó szintben van, amely szint csak három év szolgálati viszonyt fed le. Hatszor akkora a mozgástér, mint a legfelső szinten, amelybe 22 évig tartozik a tisztviselő.

Ez egyben jelenti azt is, hogy az illetménysávos bérezési rendszer nem felel meg a kiszámítható, objektív és igazságos előmenetel követelményének.

A garantált bérminimum 2017. és 2018. évi emelése is jelentősen rontotta az állami tisztviselők és a kormánytisztviselők javadalmazásának helyzetét.

Ez az állami tisztviselők, azaz 2017-ben a fővárosi és megyei kormányhivatalokban, illetve a járási (fővárosi kerületi) hivatalokban dolgozók esetében:

Az általános ügyintézői osztály előmeneteli fokozatai (érettségi végzettséggel)

	Előmeneteli fokozat megnevezése	Előmeneteli fokozat szerinti illetmény alsó határa (ezt garantálja az Áttv.)	2017. évi garantált bérminimum	2018. évi garantált bérminimum
1.	Állami fogalmazó II. (0-3 év)	160 000 Ft	161.000 Ft	180.500 Ft
2.	Állami tanácsos II. (3-11 év)	180 000 Ft	161.000 Ft	180.500 Ft
3.	Állami főtanácsos II. (11-25 év)	230 000 Ft	161.000 Ft	180.500 Ft
4.	Állami vezető-főtanácsos II. (25 év-)	250 000 Ft	161.000 Ft	180.500 Ft

Az általános ügyintézői osztály előmeneteli fokozatai (felsőfokú végzettséggel)

	Előmeneteli fokozat megnevezése	Előmeneteli fokozat szerinti illetmény alsó határa (ezt garantálja az Áttv.)	2017. évi garantált bérminimum	2018. évi garantált bérminimum
1.	Állami fogalmazó I. (0-3 év)	180 000 Ft	161.000 Ft	180.500 Ft
2.	Állami tanácsos I. (3-11 év)	230 000 Ft	161.000 Ft	180.500 Ft
3.	Állami főtanácsos I. (11-25 év)	280 000 Ft	161.000 Ft	180.500 Ft
4.	Állami vezető-főtanácsos I. (25 év-)	350 000 Ft	161.000 Ft	180.500 Ft

A Miniszterelnökségnek illetményemelésként sikerült olyan illetményszabályozást megalkotnia, amely a hatályba lépését követő csupán fél év után már nem állja ki a próbát a garantált bérminimummal szemben, egyelőre „csak” az érettségivel rendelkezők esetében, 2018-tól viszont a felsőfokú végzettséggel rendelkezők vonatkozásában sem.

Az Áttv. nem tartalmaz garanciákat arra, hogy az illetmények inflációkövetőek lesznek, illetve arra sem, hogy ez nem csak egyszeri emelés lesz, hanem dr. Lázár János miniszter úr által többször elmondottaknak megfelelően a következő három évben 5-5%-os emelés fogja követni. Dr. Lázár János, Miniszterelnökséget vezető miniszter azt mondta KÉF ülésen, hogy törekedni fog az inflációkövetés betartására. Az Áttv. ezzel szemben a két tényező (inflációkövetés, további emelések) közül egyiket sem tartalmazza.

készítette: Dr. Taskovics István
Társadalombiztosítási Dolgozók Szakszervezete elnöke